

Opole, 15.06.2026 r.

**KOMISJA ZAKŁADOWA
NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”
w Uniwersytecie Opolskim**

Szanowni Państwo,

w odpowiedzi na pismo z dnia 03.06.2026 r. nr OKZ/4/2026 uprzejmie informuję i wyjaśniam, co następuje:

- §37a *Tekst ust.2 wydaje się niegramatyczny*

Odpowiedź: Poprawiono.

- § 14a — *trzeźwość i środki odurzające*

Odpowiedź: Prawo do świadka zostaje bez zmian.

§ 15 — *zakres obowiązków nauczycieli akademickich*

- *Proponowana zmiana do konsultacji:*

c) *upublicznianie osiągnięć naukowych i dydaktycznych w formie publikacji,*

Komentarz 2.: Przy pracownikach dydaktycznych ostrożnie potraktowałabym sformułowanie „upublicznianie osiągnięć naukowych i dydaktycznych w formie publikacji”. Dla pracowników dydaktycznych obowiązek publikowania „osiągnięć naukowych” może być zbyt daleko idący, jeśli nie wynika z ich stanowiska, więc może dać zapis:

c) *upublicznianie osiągnięć dydaktycznych i zawodowych, w szczególności w formie publikacji, materiałów dydaktycznych, wystąpień, dobrych praktyk lub innych form właściwych dla charakteru działalności dydaktycznej.*

Odpowiedź: Poprawkę uwzględniono.

§ 15 — *zakres obowiązków nauczycieli akademickich*

- *Proponowana zmiana do konsultacji:*

d) *prace nad dostosowaniem oferty dydaktycznej Uczelni do oczekiwań otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w wymiarze międzynarodowym*

Komentarz: Uczelnia nie powinna wyłącznie „dostosowywać się” do otoczenia, ale też odpowiadać na potrzeby, zatem proponuję dać zapis:

d) *udział w pracach nad rozwijaniem i dostosowywaniem oferty dydaktycznej Uczelni do potrzeb edukacyjnych, społecznych i gospodarczych, w tym w wymiarze międzynarodowym;*

Odpowiedź: Poprawkę uwzględniono.

§ 15 — *zakres obowiązków nauczycieli akademickich*

Proponowana zmiana do konsultacji: 3

e) podejmowanie i prowadzenie działań na rzecz współpracy wydziałów i Uczelni z placówkami edukacyjnymi i kulturalnymi,

Komentarz: Sama „placówka edukacyjna” jest za wąska, zwłaszcza dla kierunków społecznych, humanistycznych, artystycznych czy kulturoznawczych. Projektowane dodanie placówek kulturalnych jest zasadne, zatem może lepiej:

e) podejmowanie i prowadzenie działań na rzecz współpracy wydziałów i Uczelni z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego, w szczególności z placówkami edukacyjnymi, kulturalnymi, społecznymi i administracyjnymi;

Odpowiedź: Poprawkę uwzględniono bez wprowadzenia nieostrego określenia „zawodowymi”.

§ 15 — zakres obowiązków nauczycieli akademickich

Proponowana zmiana do konsultacji:

f) uczestniczenie w pracach organizacyjnych i promocyjnych na rzecz instytutu, wydziału i Uczelni.

Komentarz: Proponuję dodać udział w działaniach jakościowych bo pracownicy dydaktyczni bardzo często uczestniczą w pracach nad sylabusami, efektami uczenia się, ankietami, oceną jakości kształcenia, hospitacjami, komisjami programowymi. To nie jest tylko „organizacja”, czyli proponuje zmianę na:

f) uczestniczenie w pracach organizacyjnych, jakościowych i promocyjnych na rzecz instytutu, wydziału i Uczelni.

Odpowiedź: Poprawkę uwzględniono w podanej niżej wersji:

„f) uczestniczenie w pracach organizacyjnych, działaniach dedykowanych podniesieniu jakości kształcenia oraz w działaniach promocyjnych na rzecz instytutu, wydziału i Uczelni.”

§ 16 — możliwość powierzenia zajęć poniżej pensum

Proponowana zmiana do konsultacji:

4. Jeżeli, z przyczyn niezależnych od nauczyciela akademickiego, nie ma możliwości powierzenia mu zajęć dydaktycznych w liczbie odpowiadającej pensum dydaktycznemu, ustalonemu na podstawie ust. 2, z uwzględnieniem postanowień § 20, Rektor, na wniosek dyrektora instytutu, do którego dołącza się opinię dziekana, może powierzyć, w ramach obciążenia dydaktycznego tego nauczyciela, godziny zajęć dydaktycznych poniżej pensum określonego na podstawie ust. 2.”

Komentarz: może warto dopisać gwarancję, że niewypełnienie pensum z przyczyn niezależnych od nauczyciela akademickiego nie może samo w sobie stanowić negatywnej przesłanki oceny pracownika.

Odpowiedź: Kwestię oceny okresowej nauczycieli akademickich reguluje osobne zarządzenie Rektora.

§ 16 — możliwość powierzenia zajęć poniżej pensum

Proponowana zmiana do konsultacji:

5. Powierzenie i rozliczenie godzin zajęć dydaktycznych poniżej pensum dydaktycznego w danym roku akademickim, określonego w ust. 4, dopuszczalne jest tylko w wyjątkowych przypadkach, uzasadnionych w szczególności zmniejszającą się liczbą studentów, przy

równomiernym obciążeniu wszystkich nauczycieli akademickich zatrudnionych w danym instytucie.

Komentarz: co oznacza „przy równomiernym obciążeniu wszystkich nauczycieli akademickich”; poza tym może dobrze byłoby też dodać obowiązek dokumentowania (nie tworzenie wielkiej dokumentacji, tylko prosta notatka w dokumentacji, np. przy wniosku dyrektora do Rektora powinno być załączone krótkie uzasadnienie), że obciążenia rozdzielono równomiernie i według jasnych kryteriów.

W takiej notatce mogłaby być informacja: ilu nauczycieli w instytucie ma pełne pensum, dlaczego ta konkretna osoba nie ma pełnego, czy sprawdzono możliwość przydzielenia zajęć na innych kierunkach, latach, formach studiów, czy przypadkiem nie dochodzi do sytuacji, że jedna osoba ma „komin”, znaczące godziny ponadwymiarowe, a inne nie, oraz ewentualnie wg jakich kryteriów rozdzielono zajęcia, np. kompetencje, dyscyplina, doświadczenie, zgodność z profilem przedmiotu, ciągłość prowadzenia przedmiotu, uprawnienia do dyplomowania. Taki zapis chroni zarówno uczelnię, jak i pracownika.

Może dać taki zapis:

5. Do wniosku dołącza się uzasadnienie potwierdzające, że obciążenia dydaktyczne w instytucie zostały rozdzielone według jasnych kryteriów, z uwzględnieniem kwalifikacji pracowników, potrzeb dydaktycznych oraz zasady równomiernego obciążenia nauczycieli akademickich.

Odpowiedź: To wynika z ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, jeżeli dopiszemy tylko w tym miejscu, to wyglądałoby tak, jakby tylko w takich przypadkach trzeba było przestrzegać tego przepisu.

§ 17 ust. 9 — nieobecność nauczyciela akademickiego

Proponowana zmiana do konsultacji:

9. W przypadku usprawiedliwionej nieobecności nauczyciela akademickiego dyrektor instytutu, w porozumieniu z dziekanem, zapewnia realizację wszystkich zobowiązań pracowniczych, przesuując realizację zadań na inny termin lub zapewniając zastępstwo

Komentarz: Obecny § 17 ust. 4–5 rozróżnia sytuację usprawiedliwionej nieobecności, pisząc że godziny przypadające w czasie tej nieobecności traktuje się jako wykonanie obowiązku dydaktycznego, ale nie jako godziny faktycznie przepracowane i nie wlicza się ich do godzin ponadwymiarowych. Projektowany ust. 9 może komplikować zapisy z 4-5, bo mówi „wszystkie zobowiązania pracownicze”. Propozycja zmiany:

10. W przypadku usprawiedliwionej nieobecności nauczyciela akademickiego dyrektor instytutu, w porozumieniu z dziekanem, zapewnia ciągłość procesu kształcenia, w szczególności przez przesunięcie terminu zajęć albo wyznaczenie zastępstwa, z poszanowaniem przepisów dotyczących usprawiedliwionej nieobecności w pracy.

Odpowiedź: Ten ustęp nie dotyczy jedynie procesu kształcenia, ale wszystkich zobowiązań pracowniczych. Ponadto wszystkie zapisy muszą być realizowane z poszanowaniem prawa i nie można tylko w niektórych miejscach Regulaminu tego zaznaczać.

§ 17 ust. 10 — zajęcia w czasie konferencji lub szkolenia

Proponowana zmiana do konsultacji:

10. Zajęcia dydaktyczne przypadające na czas konferencji lub szkoleń nauczyciela akademickiego należy bezwzględnie zrealizować w innym terminie w semestrze, w którym zajęcia pierwotnie powinny były się odbyć. O terminie realizacji zajęć nauczyciel akademicki informuje dziekana wydziału i studentów, których te zajęcia dotyczą.

Komentarz: Ogólnie rozumiem intencję tego zapisu, że student nie powinien tracić zajęć. Ale sformułowanie „należy bezwzględnie zrealizować w innym terminie w semestrze” jest zbyt kategoryczne. Konferencja, szkolenie, wyjazd służbowy czy udział w projekcie często są elementem rozwoju naukowego i dydaktycznego pracownika, a zbyt twardy zapis może w praktyce zniechęcać do aktywności zewnętrznej albo powodować fikcyjne „odrabianie” zajęć. Proponuję więc łagodniejszą formę:

10. Zajęcia dydaktyczne przypadające w czasie konferencji, szkolenia lub innej zaakceptowanej aktywności służbowej nauczyciela akademickiego powinny zostać zrealizowane w innym terminie, w formie zastępstwa albo w innej dopuszczalnej formie zapewniającej osiągnięcie efektów uczenia się, w tym samym semestrze, w którym zajęcia powinny się odbywać.

Odpowiedź: Ale zajęcia muszą być zrealizowane i to nie w formie zastępstwa. Nauczyciel akademicki ma zadaniowy system pracy, co oznacza, że zadania mogą być przesuwane w czasie.

§ 18 ust 9 i 10 — opieka nad studentem....

Tutaj dyskusja dotyczy tylko punktu 9. i 10. Ale mam więcej uwag do § 18.

Proponowana zmiana do konsultacji:

9. Nauczycielowi akademickiemu realizującemu: 1) opiekę nad studentem,

Komentarz: Zapis ogólnie jest słuszny, ale ze względów organizacyjnych i formalnych warto doprecyzować, np. kto zatwierdza opiekę, jak ją dokumentować, czy 10 godzin dotyczy jednej osoby czy grupy, czy obowiązuje limit roczny (rok kalendarzowy / rok akademicki). Warto też wykluczyć podwójne rozliczanie tej samej aktywności. Przy zajęciach dla cudzoziemców w małych grupach należy rozważyć, czy ryczałt 10 godzin konsultacji odpowiada rzeczywistemu nakładowi pracy nauczyciela w przypadku indywidualnej realizacji całego przedmiotu. 6

Pragnę też nadmienić, że w UO realizowany jest duży projekt dotyczący przeciwdziałania drop-out (przedwczesne opuszczanie studiów), i działania w nim zawarte to tutoring i interwencja kryzysowa. Po zakończeniu projektu UO musi zagwarantować min. 2-letnią kontynuację tych działań. Proponuję zatem ujęcie już w obecnie przygotowywanej wersji właściwych zapisów. Proponuję więc nieco rozbudować i uporządkować ust. 9.:

9. Nauczycielowi akademickiemu realizującemu:

1) opiekę nad studentem, stażystą lub stypendystą odbywającym kształcenie w ramach programów krajowych lub międzynarodowych — zalicza się do pensum dydaktycznego 10 godzin na semestr;

2) zajęcia dydaktyczne realizowane dla cudzoziemców uczestniczących w programach wymiany międzynarodowej, w szczególności w ramach programu Erasmus+, liczba godzin ustalana jest w zależności od liczby uczestników tych zajęć, to jest:

a) przy grupach liczących mniej niż 6 osób zajęcia są prowadzone w ramach konsultacji — prowadzącemu zalicza się do pensum dydaktycznego 10 godzin,

b) przy grupach liczących więcej niż 5 osób zajęcia są prowadzone w liczbie godzin wynikającej z harmonogramu oferty programowej — prowadzącemu zalicza się do pensum dydaktycznego liczbę godzin wynikającą z harmonogramu;

3) zajęcia dydaktyczne realizowane dla cudzoziemców uczestniczących w zajęciach w szkole doktorskiej, liczba godzin ustalana jest w zależności od liczby uczestników tych zajęć, to jest:

a) przy grupach liczących mniej niż 6 osób zajęcia są prowadzone w ramach konsultacji — prowadzącemu zalicza się do pensum dydaktycznego 10 godzin,

b) przy grupach liczących więcej niż 5 osób zajęcia są prowadzone w liczbie godzin wynikającej z harmonogramu oferty programowej — prowadzącemu zalicza się do pensum dydaktycznego liczbę godzin wynikającą z harmonogramu;

Odpowiedź: Poprawki uwzględniono.

§ 18 ust 9 — opieka nad studentem....

dodatkowy punkt 4) Zatwierdzone przez Uczelnię działania tutoringowe, mentoringowe i adaptacyjne oraz inne formy wsparcia studentów lub doktorantów związane z procesem kształcenia, w szczególności służące przeciwdziałaniu przedwczesnemu kończeniu studiów — zalicza się do pensum dydaktycznego w wymiarze określonym przez Rektora, na podstawie programu działań oraz dokumentacji ich realizacji.

10. W odniesieniu do sytuacji, o których mowa w ust. 9 pkt 2 i 3, jeżeli istnieje możliwość dołączenia uczestnika lub uczestników do zajęć prowadzonych w ramach istniejącej grupy na kierunku studiów lub w szkole doktorskiej, zaliczenia godzin dydaktycznych na zasadach określonych w ust. 9 pkt 2 i 3 nie stosuje się. Dodatkowo tu dopisać dla jasności: Przepisu niniejszego ustępu nie stosuje się do działań, o których mowa w ust. 9 pkt 4.

Odpowiedź: Nie można w Regulaminie ujmować spraw, które wynikają z zapisów terminowych, projektowych... W takich przypadkach można zastosować ust. 11 tego paragrafu.

§ 18 ust 9 — opieka nad studentem....

11. Pracownik, w terminie do dwóch tygodni od rozpoczęcia realizacji zajęć dopisać: lub innych działań dydaktycznych niewymienionych w ust. 9, zmienić: może wystąpić z wnioskiem do Rektora o ich zaliczenie do pensum dydaktycznego. Do wniosku dołącza się opinię dziekana i dyrektora instytutu oraz informację o charakterze, zakresie, liczbie godzin i sposobie dokumentowania realizowanych zajęć lub działań.

Odpowiedź: Częściowo uwzględniono. Pozostałe zapisy powinny się znaleźć w procedurze, a nie w regulaminie.

§ 19 ust. 5 — możliwość 3-krotności pensum przy projektach dydaktycznych

Komentarz: Proponowany zapis jest dla mnie bardzo ryzykowny. Obecnie Regulamin przewiduje, że łączny wymiar pensum i godzin ponadwymiarowych dla nauczyciela badawczo-dydaktycznego nie może przekroczyć 2-krotności pensum, a dla dydaktycznego 3-krotności pensum. Rozumiem, że projekty zewnętrzne trzeba realizować, a Uczelnia chce być elastyczna, ale 3-krotność pensum dla pracownika badawczo-dydaktycznego może realnie ograniczać inne istotne jego aktywności, badania, publikacje, rozwój naukowy, opiekę nad dyplomantami i jakość dydaktyki.

Propozycja rozwiązania: zostawić 2-krotność jako zasadę postępowania, a dopuścić 3-krotność tylko wyjątkowo, za pisemną zgodą pracownika, po zaopiniowaniu przez dyrektora instytutu i dziekana, z uzasadnieniem czy to nie naruszy obowiązków naukowych i dydaktycznych. Albo przyjąć środkową wartość 2,5-krotność?

Odpowiedź: Słuszna uwaga – pozostawiamy bez zmiany.

§ 24 ust. 9 — zmiana harmonogramu...

Komentarz: Ogólnie zapis jest zasadny, ale warto doprecyzować, że brak roszczeń z tytułu przestoju lub godzin nadliczbowych dotyczy sytuacji, w której zmieniony harmonogram nadal mieści się w obowiązujących normach czasu pracy i nie narusza prawa pracownika do odpoczynku. Przykładowo przesunięcie pracy z 7.30–15.30 na 10.00–18.00 nie stanowi samo przez się pracy nadliczbowej. Natomiast zmiana harmonogramu nie powinna wyłączać uprawnień pracownika, jeżeli w praktyce prowadziła do przekroczenia norm czasu pracy.

Odpowiedź: Przedstawiony zapis regulaminu oznacza, że jeżeli:

- 1- pracodawca dokonał zmiany harmonogramu czasu pracy zgodnie z obowiązującymi zasadami,
 - 2- pracownik został poinformowany o tej zmianie w formie dokumentowej co najmniej 24 godziny przed jej wejściem w życie,
- to wykonywanie pracy według zmodyfikowanego harmonogramu nie stanowi pracy w godzinach nadliczbowych wyłącznie z tego powodu, że pierwotny rozkład czasu pracy przewidywał inne godziny pracy lub dzień wolny. W takiej sytuacji pracownikowi nie przysługuje również wynagrodzenie za przestój, ponieważ obowiązującym rozkładem czasu pracy jest harmonogram po dokonanej zmianie. Jednocześnie należy podkreślić, że zapis ten nie daje pracodawcy nieograniczonej swobody w zakresie zmiany harmonogramów czasu pracy. Zmiany powinny wynikać z rzeczywiście nieprzewidzianych okoliczności i pozostawać w zgodzie z przepisami Kodeksu pracy.

Ponadto, jeżeli w wyniku zmiany harmonogramu lub sposobu organizacji pracy dojdzie do przekroczenia norm czasu pracy lub przedłużonego dobowego wymiaru czasu pracy wynikającego z obowiązującego systemu i rozkładu czasu pracy, powstała praca w godzinach nadliczbowych podlega rozliczeniu zgodnie z przepisami Kodeksu pracy art. 151–151⁶ Kodeksu pracy. Sam zapis regulaminu nie wyłącza prawa pracownika do wynagrodzenia i dodatku za pracę w godzinach nadliczbowych, jeżeli przesłanki do ich powstania rzeczywiście wystąpią.

§ 25 — doprecyzowanie okresów rozliczeniowych

Komentarz: Zasadniczo pozytywnie oceniam powiązanie zadaniowego czasu pracy nauczycieli akademickich z 12-miesięcznym okresem rozliczeniowym odpowiadającym rokowi akademickiemu (od 1 października do 30 września). Takie rozwiązanie lepiej odzwierciedla specyfikę pracy nauczyciela akademickiego, w której obciążenia dydaktyczne, naukowe i organizacyjne rozkładają się nierównomiernie w ciągu roku.

Warto jednak doprecyzować, że ustalanie zakresu zadań w zadaniowym czasie pracy powinno następować z uwzględnieniem realnej możliwości ich wykonania w ramach obowiązujących norm czasu pracy oraz z poszanowaniem prawa do odpoczynku. Pozwoli to uniknąć interpretacji, że 12-miesięczny okres rozliczeniowy umożliwia dowolne kumulowanie obowiązków w wybranych częściach roku akademickiego. Chodzi o to, by zadania powierzane nauczycielowi akademickiemu były ustalane w sposób umożliwiający ich wykonanie w ramach obowiązujących norm czasu pracy, z uwzględnieniem specyfiki roku akademickiego oraz prawa pracownika do odpoczynku zarówno dobowego, jak i tygodniowego. Krótko: żeby „zadaniowy” nie znaczyło w praktyce „nielimitowany”.

Odpowiedź: Czas nielimitowany nie jest pojęciem zdefiniowanym w Kodeksie pracy. W polskim prawie pracy nie istnieje również możliwość całkowitego wyłączenia norm czasu pracy. W przypadku pracowników objętych zadaniowym systemem czasu pracy, w tym nauczycieli akademickich, czas pracy nie jest rozliczany w sposób godzinowy, jednak nadal obowiązują ustawowe normy czasu pracy wynikające z Kodeksu pracy, tj. 8 godzin na dobę

oraz przeciętnie 40 godzin tygodniowo w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy w przyjętym okresie rozliczeniowym.

Zgodnie z § 26 Regulaminu Pracy UO:

„Zadaniowy czas pracy nauczycieli akademickich jest określony zakresem ich obowiązków dydaktycznych, naukowych i organizacyjnych z zachowaniem 8-godzinnej dobowej normy czasu pracy i przeciętnie 40-godzinnej tygodniowej normy czasu pracy w przeciętnie 5-dniowym tygodniu pracy w okresie rozliczeniowym.”

Oznacza to, że czas pracy w systemie zadaniowym jest wyznaczany poprzez zakres zadań do wykonania, jednak ich realizacja musi być możliwa do wykonania w ramach obowiązujących norm czasu pracy. W konsekwencji normy te są nadal wiążące, a zadania powinny być tak ustalone, aby ich wykonanie nie wymagało systematycznego przekraczania ustawowych limitów czasu pracy – to wynika z przepisów KP i wewnętrznych UO w tym RP.

§ 27 — *dotatkowa przerwa przy pracy powyżej 9 godzin*

Komentarz: Rozumiem, że ten zapis dotyczy także nauczycieli akademickich. Warto doprecyzować, czy i w jaki sposób zasada dodatkowej przerwy przy dobowym czasie pracy dłuższym niż 9 godzin ma być stosowana wobec nauczycieli akademickich objętych zadaniowym czasem pracy, zwłaszcza w dniach obejmujących wielogodzinne zajęcia dydaktyczne (np. soboty, niedziele), posiedzenia, dyżury lub inne obowiązki służbowe.

Odpowiedź: Zgodnie z art. 134 Kodeksu pracy, jeżeli dobowy wymiar czasu pracy pracownika przekracza 9 godzin, pracownik ma prawo do dodatkowej 15-minutowej przerwy wliczanej do czasu pracy - art. 134 Kodeksu pracy. W UO dobowy wymiar czasu pracy przekraczają jedynie osoby zatrudnione w równoważnym systemie czasu pracy – portierzy. Pozostali pracownicy dobowy wymiar czasu pracy mają 8 godzin. Proszę nie mylić z nadgodzinami.

§ 30 i § 30a — *ruchomy oraz indywidualny rozkład czasu pracy*

Komentarz: Z tego co rozumiem § 30 raczej nie dotyczy typowych nauczycieli akademickich, bo wyłącza zadaniowy czas pracy; ale już § 30a może dotyczyć nauczycieli akademickich, i to moim zdaniem wymaga ostrożnego stosowania i doprecyzowania kompetencji Rektor/Kanclerz. Być może warto wskazać, w jakich przypadkach zgodę na indywidualny rozkład czasu pracy wyraża Rektor, a w jakich Kanclerz. Pozwoli to uniknąć wątpliwości proceduralnych, zwłaszcza że nauczyciele akademicy są objęci zadaniowym czasem pracy, natomiast rozwiązania dotyczące ruchomego lub indywidualnego rozkładu czasu pracy częściej odnoszą się do pracowników wykonujących pracę w podstawowym systemie czasu pracy.

Odpowiedź: zgodnie z ustawą – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, nauczyciel akademicki jest zatrudniony w zadaniowym systemie czasu pracy, w związku z czym indywidualny oraz ruchomy rozkład czasu pracy nie ma do tej grupy pracowników zastosowania. Rozliczenie pracy następuje w oparciu o realizację powierzonych zadań, a nie przepracowane godziny.

Szanowni Państwo,

do powyższych wyjaśnień w załączeniu przesyłam tekst jednolity wraz z załącznikami **po konsultacjach z oboma związkami zawodowymi**. Dołączam też do wglądu opinię ZNP wraz z odpowiedzią.

Jeżeli Państwo zgadzają się z przedstawionymi argumentami, proszę o akceptację w EZD – wówczas zaprosimy Państwa w celu podpisania uzgodnionej wersji.

Z poważaniem

*Rektor Uniwersytetu Opolskiego
prof. dr hab. Jacek Lipok*